

ÂM NHẠC TRONG NGHỆ THUẬT XÒE THÁI VÀ VẤN ĐỀ BẢO TỒN, PHÁT HUY

Lê Anh Tuấn*

Tóm tắt: Qua những tư liệu sưu tầm, nghiên cứu thực địa của Viện Âm nhạc và một số nguồn tư liệu khác, chúng tôi thấy rằng âm nhạc sử dụng để đệm cho các điệu Xòe của người Thái rất phong phú và đa dạng. Tùy thuộc vào tính chất của mỗi điệu Xòe mà người Thái đã sáng tạo ra những bài bản âm nhạc riêng và sử dụng những nhạc cụ phù hợp để đệm cho những điệu Xòe đó. Theo dòng thời gian, những bản nhạc đệm cho Xòe dần ăn sâu vào tâm thức của người dân, chỉ cần nghe phần âm nhạc là họ đã hình dung ra điệu Xòe. Âm nhạc còn trở thành nguồn cảm hứng mạnh mẽ thúc giục mọi người tham gia vào các điệu Xòe... Trong nghệ thuật Xòe Thái, âm nhạc là một trong những thành tố rất quan trọng góp phần tạo nên những nét đẹp riêng, độc đáo cho các điệu Xòe và bản sắc văn hóa của dân tộc Thái.

Trong bối cảnh và xu hướng đất nước có nhiều thay đổi như hiện nay, cách sử dụng âm nhạc theo lối cổ truyền để đệm cho các điệu Xòe của người Thái đang dần bị sao nhãng và mai một. Vậy, chúng ta cần phải làm gì để có thể bảo tồn, gìn giữ và phát huy vốn âm nhạc quý báu trong nghệ thuật Xòe Thái?

Với những điều đã trình bày ở trên, trong bài viết này chúng tôi xin đề cập tới một số vấn đề sau:

- Sự phong phú và đa dạng của âm nhạc trong nghệ thuật Xòe Thái.
- Vai trò, ý nghĩa của âm nhạc đối với Nghệ thuật Xòe Thái.
- Thực trạng của việc sử dụng âm nhạc trong Xòe Thái.
- Giải pháp nhằm bảo tồn, phát huy âm nhạc cổ truyền trong Nghệ thuật Xòe Thái.

Từ khóa: Âm nhạc cổ truyền, nghệ thuật Xòe Thái, bảo tồn, phát huy.

Lê Anh Tuấn: Music in the art of Xòe dance of the Tai and preservation and protection issues

In analyzing data collected through field studies conducted by the Viet Nam Institute of Musicology and other sources, we found that background music used in Xòe dance performances of the Tai is very diverse. Depending on the nature of each Xòe dance form, the Tai people create specific music pieces and use specific instruments. Then, background music used in Xòe dances gradually takes its root the consciousness of the people; only listening to the music, they can visualize certain Xòe routines. Music is also a powerful inspiration source which urges people to participate in Xòe dances. In the art of Xòe dance music is an important element contributing to the beauty of the dance as well as to the cultural identity of the Tai.

In the contemporary context where Viet Nam has been experiencing countless changes, the traditional use of background music in Xòe dances of the Tai has gradually fallen into oblivion and been forgotten. Therefore, what should we do to safeguard and promote such precious music resource associated with the art of Xòe dance?

The foregoing issues lead us to further discussion concerning:

- The diversity and richness of music used in the art of Xòe dance of the Tai.
- Role and significance of music in the art of Xòe dance of the Tai.
- The current state of music usage in Xòe dance of the Tai.

Measures to safeguard and promote traditional music in the art of Xòe dance.

Keywords: Traditional culture, theart of Xòe dance, preservation, promotion.